

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΟ
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Αρμόδιος: Περικλής Αγγέλου
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους
Τηλ. 210-5294875
Ταχ. Δ/ση: Ιερά Οδός 75
Τ.Κ. 118 55 - ΑΘΗΝΑ**

Αθήνα 5.05.2023

Αριθμός Γνωμοδότησης 57 /2023.

Αριθμός ερωτήματος: 1977/20.03.2023 Διεύθυνση Διοικητικού, Τμήμα Β΄ Οργάνωσης και Τεκμηρίωσης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Περίληψη: Ερωτάται, εάν υπάρχει δυνατότητα: α) Να συγκροτηθεί το Συμβούλιο Ένταξης που λειτουργεί στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών μόνο με τη συμμετοχή του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και τα υπόλοιπα δύο μέλη, που υπηρετούν στο Γενικό Τμήμα του Ιδρύματος, καθόσον το τρίτο μέλος απουσιάζει με χρήση επιστημονικής αδείας. β) Να ορίσει η Σύγκλητος του Ιδρύματος από τώρα τα όργανα του Πανεπιστημίου που θα ασκήσουν τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Ένταξης, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων με τη διάταξη του άρθρου 13 παρ. 1 περ. α΄ εδ. ζ ν. 4589/2019, με την οποία ορίζεται ότι η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκηθεί από την 31.08.2024.

Ιστορικό

1. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι με την υπ' αριθμ 3998/16.04.2019 πρυτανική πράξη συγκροτήθηκε το Συμβούλιο Ένταξης του ΓΠΑ της διάταξης του άρθρου 13 παρ. 1, περ. α΄, εδ. α΄, β΄, ν. 4589/2019. Έκτοτε εκδόθηκαν τροποποιητικές πρυτανικές πράξεις συγκρότησης του Συμβουλίου αυτού με τελευταία την 251/13.01.2023. Περαιτέρω με την υπ' αριθμ. 5321/05.07.2022 απόφαση του Αντιπρύτανη ΓΠΑ χορηγήθηκε επιστημονική (εκπαιδευτική) άδεια στον Αναπληρωτή Καθηγητή του Γενικού Τμήματος Χ.Θ. διάρκειας 11 μηνών και

25 ημερών από 4.10.2022 και με ημερομηνία λήξης την 29.09.2023. Έχει, όμως, κριθεί κατ' επανάληψη με γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ ότι η λήψη και χρήση επιστημονικής άδειας από μέλος ΔΕΠ διακόπτει τον ενεργό δεσμό μεταξύ αυτού και του Ιδρύματος, από το οποίο χορηγήθηκε η άδεια, για όσο χρόνο αυτή διαρκεί με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν το μέλος ΔΕΠ να συμπεριληφθεί στη συγκρότηση ή να διατηρηθεί στη σύνθεση συλλογικού οργάνου. Κατόπιν τούτου δημιουργήθηκε στην ερωτώσα υπηρεσία προβληματισμός, εν όψει εκκρεμοσών υποθέσεων οι οποίες πρέπει να εισαχθούν προς συζήτηση ενώπιον του Συμβουλίου Ένταξης, εάν αυτό μπορούσε να συγκροτηθεί μόνο με τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και τα δύο εναπομείναντα μέλη που υπηρετούν στο Γενικό Τμήμα του Ιδρύματος. Εν πάση δε περιπτώσει, εάν η Σύγκλητος θα μπορούσε από τώρα να ορίσει τα όργανα του Πανεπιστημίου, που θα ασκήσουν, πλέον, τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Ένταξης, παρά την ύπαρξη της διάταξης του άρθρου 13, παρ. 1, περ. α', εδ. ζ ν. 4589/2019, με την οποία έχει οριστεί ότι η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκηθεί από την 31.08.2024.

Νομοθετικό πλαίσιο

2. Με τις διατάξεις των άρθρων 13 παρ. 1, περ. α' και 20 παρ. 1, περ. δ' ν. 4589/2019 «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 13) ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 13 παρ. 1, περ. α'

«Με απόφαση του οικείου Πρύτανη που εκδίδεται μέσα σε έναν (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος συγκροτείται και λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο Ε.Κ.Π.Α. και στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, έως τις 31.8.2024, Συμβούλιο Ένταξης, στο οποίο μετέχουν ο υπηρετών κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων κάθε Πανεπιστημίου, ως πρόεδρος, και τρεις (3) εκπρόσωποι από κάθε Γενικό Τμήμα του οικείου Πανεπιστημίου, των άρθρων 15, 20 και 22. Οι εκπρόσωποι των Γενικών Τμημάτων εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία μεταξύ των μελών Δ.Ε.Π. των εν λόγω Τμημάτων. Κατά την πρώτη συνεδρίαση το Συμβούλιο Ένταξης εκλέγει τον Αντιπρόεδρο. Το Συμβούλιο Ένταξης είναι αρμόδιο για την ολοκλήρωση των προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου των Τμημάτων των

Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας και συγκεκριμένα ως προς τα προγράμματα αυτά: α) κατανέμει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες των μαθημάτων, β) απονέμει τους τίτλους σπουδών, γ) εγκρίνει τα διανεμόμενα συγγράμματα για κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών, δ) εισηγείται στη Σύγκλητο την προκήρυξη θέσεων έκτακτου διδακτικού προσωπικού, συγκροτεί εισηγητικές επιτροπές και λαμβάνει απόφαση περί της επιλογής, ε) συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του, στ) ασκεί κάθε άλλη σχετική αρμοδιότητα για την ολοκλήρωση των παραπάνω προγραμμάτων σπουδών. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Ένταξης έχει τις εξής αρμοδιότητες: α) μεριμνά για την εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων των Τ.Ε.Ι., συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, β) συγκαλεί το Συμβούλιο Ένταξης, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, ορίζει ως εισηγητή των θεμάτων μέλος του Συμβουλίου, εισηγείται τα θέματα για τα οποία δεν έχει οριστεί ως εισηγητής άλλο μέλος του Συμβουλίου και μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεών του. Το Συμβούλιο Ένταξης επικουρείται από Γραμματεία. Μέχρι τη συγκρότηση του Συμβουλίου Ένταξης τις αρμοδιότητές του τις ασκεί η οικεία Σύγκλητος. Μετά τις 31.8.2024, με απόφαση της Συγκλήτου ορίζονται τα όργανα του πανεπιστημίου που ασκούν τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Ένταξης, ως προς την ολοκλήρωση των προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων των Τ.Ε.Ι. που μεταβατικά παρέχονται από το οικείο πανεπιστήμιο σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 12, την απονομή τίτλων σπουδών και τη χορήγηση πιστοποιητικών και βεβαιώσεων στους φοιτητές και αποφοίτους των Τμημάτων αυτών.»

Άρθρο 20 παρ. 1 περ. δ: «Στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ιδρύονται τα εξής Τμήματα:.....Γενικό, με έδρα την Αθήνα».

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 1, εδ. α' ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας σπουδών και διεθνοποίηση των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (Α' 195) ορίζονται τα εξής:

«Οι καθηγητές του ιδρύματος έχουν δικαίωμα επιστημονικής άδειας με πλήρεις αποδοχές ενός έτους για κάθε έξι έτη υπηρεσίας ή έξι μηνών για κάθε τρία έτη υπηρεσίας. Η επιστημονική άδεια χορηγείται με πράξη του πρύτανη, ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα και απόφαση της κοσμητείας, στην οποία αναφέρεται ο τρόπος κάλυψης των εκπαιδευτικών αναγκών των προγραμμάτων σπουδών στα οποία συμμετέχει ο διδάσκων και αιτών την επιστημονική άδεια.»

4. Με τις διατάξεις του άρθρου 157 παρ. 1, περ. α' ν. 4957/2022: «Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και άλλες διατάξεις (Α' 141) ορίζονται τα ακόλουθα:

«Με πράξη του Κοσμήτορα της Σχολής, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος και αίτημα του μέλους Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) και αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», εγκρίνεται η χορήγηση των ακόλουθων αδειών: επιστημονικής άδειας με πλήρεις αποδοχές, με ανώτατο όριο έως ένα (1) ακαδημαϊκό έτος για κάθε έξι (6) έτη συνεχούς υπηρεσίας ή έως ένα (1) ακαδημαϊκό εξάμηνο για κάθε τρία (3) έτη συνεχούς υπηρεσίας»

5. Με τις διατάξεις των άρθρων 13 παρ. 1 εδ. α' και 21 ν. 2690/1999: «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 45) ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 13 παρ. 1, εδ. α': *«Για τη νόμιμη συγκρότηση συλλογικού οργάνου απαιτείται ο ορισμός, με πράξη, όλων των μελών (τακτικών και αναπληρωματικών) που προβλέπει ο νόμος»*

Άρθρο 21:

παρ 1. *« Αρμόδιο για την Ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης όργανο είναι εκείνο που την εξέδωσε ή που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της»*

παρ 2. *«Για την Ανάκληση δεν είναι απαραίτητο να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την έκδοση της πράξης, εκτός αν ανακαλείται πράξη νόμιμη ή πράξη παράνομη ύστερα από εκτίμηση πραγματικών περιστατικών»*

Ερμηνεία εφαρμογή διατάξεων

Από τις αναφερόμενες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, εν όψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός των οποίων εντάσσονται, του σκοπού που υπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπ' όψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

6. Με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 περ. α' εδ. α μέχρι γ προβλέπεται η λειτουργία, η συγκρότηση, ο χρόνος άσκησης των αρμοδιοτήτων και ο τρόπος συγκρότησης του Συμβουλίου Ένταξης του Ιδρύματος. Με τις διατάξεις των επόμενων εδαφίων δ και ε προβλέπονται οι αρμοδιότητες του συλλογικού οργάνου

και του Προέδρου τούτου. Με το τελευταίο εδάφιο ζ προβλέπεται ρητά ότι μετά την παρέλευση της ημερομηνίας της 31^{ης}.08.2024, κατά την οποία έχει οριστεί ο τερματισμός λειτουργίας του Συμβουλίου Ένταξης, με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου προσδιορίζονται τα όργανα αυτού, τα οποία θα ασκούν ,πλέον ,συγκεκριμένες και αναφερόμενες αρμοδιότητες του συλλογικού οργάνου.

Με τη διάταξη, ειδικότερα, του πρώτου εδαφίου ορίζεται ότι το Συμβούλιο Ένταξης συγκροτείται από τέσσερα μέλη και συγκεκριμένα από τον υπηρετούντα αντιπρύτανη ακαδημαϊκών υποθέσεων ως πρόεδρο και τρεις εκπροσώπους του Γενικού Τμήματος του Ιδρύματος, το οποίο δημιουργήθηκε με την διάταξη του άρθρου 20 παρ. 1 περ. δ' του ανωτέρω νόμου.

7. Με τη διάταξη του άρθρου 13 παρ. 1, εδ. α' ν. 2690/1999 περί του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κ.Δ.Δ.) ορίζεται ότι για την νόμιμη συγκρότηση ενός συλλογικού οργάνου απαιτείται ο ορισμός με διοικητική πράξη όλων των μελών (τακτικών και αναπληρωματικών), που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις του νόμου. Εξ αυτού προκύπτει ότι για τη νόμιμη υπόσταση τούτου δεν είναι δυνατόν αυτό να συγκροτηθεί με μικρότερο αριθμό μελών, από εκείνο που ορίζει ο νομοθέτης. Η διάταξη αυτή, όπως και όλες του υπ' όψη νομοθετήματος, απηχούν την πάγια νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων.

8. Με τις διατάξεις του προϊσχύσαντος άρθρου 27 παρ. 1, εδ α' ν. 4009/2011 προβλεπόταν ότι τα μέλη Δ.Ε.Π. ενός Ιδρύματος έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν επιστημονική άδεια με συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Ίδιο δικαίωμα καθιερύεται και με την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 157 παρ. 1, περ. α' ν. 4957/2022. Έχει κριθεί, κατ' επανάληψη, τόσο υπό την ισχύ της προγενέστερης ως άνω διάταξης, όσο και της ισχύουσας ότι με τη χορήγηση της επιστημονικής άδειας το μέλος Δ.Ε.Π. απαλλάσσεται πλήρως από την άσκηση των διδακτικών, ερευνητικών-επιστημονικών, αλλά και των διοικητικών καθηκόντων του, προκειμένου να εξασφαλιστεί η υλοποίηση και η ποιότητα του προγράμματος της επιστημονικής δραστηριότητας, που ο ίδιος πρότεινε και που αποτελεί και τον σκοπό, για τον οποίο του χορηγήθηκε η επιστημονική άδεια, ενώ είναι αυτονόητο ότι για ολόκληρο τον χρόνο χορήγησής της ο αδειούχος καθηγητής απουσιάζει νόμιμα από τη θέση του στην οικεία ακαδημαϊκή μονάδα. Συνεπώς κατά το διάστημα της επιστημονικής άδειας διακόπτεται ο ενεργός διοικητικός δεσμός των μελών Δ.Ε.Π. με το Α.Ε.Ι., στο οποίο υπηρετούν, υπό την έννοια ότι αποκλείονται από την άσκηση των

ακαδημαϊκών τους καθηκόντων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η συμμετοχή τους στα διοικητικά όργανα του Ιδρύματος. Αυτό γιατί, εύλογα, ο αδειούχος δεν είναι σε θέση να συμβάλει με την παρουσία του στην αντιμετώπιση ζητημάτων καθημερινών ή εκτάκτων, τα οποία φέρονται προς επίλυση στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του. (βλ. σχετ. Ν.Σ.Κ. 46/2023, με τις αυτόθι παραπομπές). Κατά συνέπεια, πράξη συγκρότησης συλλογικού οργάνου με την συμμετοχή μέλους Δ.Ε.Π. το οποίο έχει λάβει και κάνει χρήση επιστημονικής άδειας δεν είναι νόμιμη.

9. Κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, όπως αυτή γίνεται δεκτή τόσο στη νομική θεωρία, όσο και στη νομολογία, οι νόμιμες ατομικές διοικητικές πράξεις από τις οποίες οι διοικούμενοι απέκτησαν δικαιώματα δεν ανακαλούνται. Για την εφαρμογή του κανόνα αυτού η έννοια του δικαιώματος δεν περιορίζεται στα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από το ιδιωτικό ή το διοικητικό δίκαιο και παρέχουν αξίωση κατά της διοίκησης ή των ιδιωτών για παροχή ή παράλειψη, αλλά είναι ευρύτερη και περιλαμβάνει την ωφέλεια, την οποία ο διοικούμενος αντλεί από νομικές ή πραγματικές καταστάσεις, η ανατροπή των οποίων είναι αντίθετη προς τις αρχές της εύρυθμης και χρηστής διοίκησης και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικούμενου. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατ' εξαίρεση από τον παραπάνω κανόνα, επιτρέπεται η ανάκληση των νομίμων επωφελών ατομικών διοικητικών πράξεων: (α) αν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος προς ανάκληση της πράξης (β) αν ο διοικούμενος δεν συμμορφώνεται προς τους όρους από τους οποίους εξαρτάται η ισχύς της πράξης (γ) αν δεν συντρέχουν, πλέον, οι προϋποθέσεις, βάσει των οποίων εκδόθηκε η πράξη, (δ) αν παρήλθε άπρακτη η προθεσμία, την οποία έθετε η πράξη στον διοικούμενο για ορισμένη ενέργεια, (ε) αν δεν τηρηθούν οι προϋποθέσεις που θεσπίζονται από σχετικές διατάξεις και αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, (στ) αν η εκδοθείσα πράξη περιέχει την επιφύλαξη ανάκλησης, (ζ) αν η ανάκληση επιτρέπεται από ειδική διάταξη νόμου (βλ. σχετ. Ν.Σ.Κ. 90/2017, με πλούσιες παραπομπές σε, εν γένει, νομολογικά και βιβλιογραφικά δεδομένα). Ως αναφέρθηκε, μεταξύ των λόγων ανάκλησης περιλαμβάνεται και εκείνος που αφορά στην ύπαρξη και ικανοποίηση (επιτακτικού) δημοσίου συμφέροντος. Για την κρίση περί συνδρομής ή μη λόγου δημοσίου, εν γένει, συμφέροντος επιτρέπεται και η επανεκτίμηση των κατά τη έκδοση της πράξης υφισταμένων πραγματικών περιστατικών, τα οποία δεν είχαν αξιολογηθεί ή είχαν αξιολογηθεί διαφορετικά. Περαιτέρω, επιτρέπεται η

ανάκληση λόγω μεταβολής των νομικών και πραγματικών περιστατικών, που αποτέλεσαν τη βάση έκδοσης της πράξης. Μάλιστα με μεγάλο αριθμό ειδικών νομοθετικών διατάξεων αντιμετωπίζεται η μεταγενέστερη της εκδόσεως της πράξεως μεταβολής των πραγματικών δεδομένων ως αυτοτελή λόγο ανακλήσεως. Ως εκ τούτου είναι ευχερής η συναγωγή και διαμόρφωση σχετικής γενικής αρχής του διοικητικού δικαίου. Η ανάκληση, επίσης, επιτρέπεται ακόμα και αν έχει παρέλθει μακρό χρονικό διάστημα από την έκδοση της ανακαλούμενης πράξης (βλ. σχετ. Συκούδη: «Η ανάκληση των ευμενών ατομικών διοικητικών πράξεων», εκδ. 2020, σελ. 27, επ, σε <http://ikee.lib.auth.gr>, Σπηλιωτόπουλος: «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», Τόμος Ι, εκδ. 2000, σελ. 189, Δαγτόγλου «Γενικό Διοικητικό Δίκαιο», Γ΄ έκδοση, σελ. 316, Τάχος: «Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο», εκδ. 2005, σελ. 681).

Επειδή η έννοια του “δημοσίου συμφέροντος” και μάλιστα του επιτακτικού ως λόγου ανάκλησης των νομίμων ευμενών διοικητικών πράξεων είναι γενική και αποτελεί εξαίρεση από τους γενικούς κανόνες που διέπουν έναν θεσμό, δημιουργείται η υποχρέωση της ειδικής και σαφούς αιτιολογίας της ανακλητικής πράξης. Η ανάκληση πρέπει να είναι ειδικώς αιτιολογημένη, μιας και συνιστά επαχθές μέτρο για τον διοικούμενο, με συγκεκριμένη αναφορά των λόγων γενικότερου δημοσίου συμφέροντος που την δικαιολογούν. Η αιτιολογία τούτου μπορεί να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου και είναι επιδεκτική δικαστικού ελέγχου. Η εσφαλμένη, ενδεχομένως, αναφορά των διατάξεων βάσει των οποίων εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία έχει προδήλως τεθεί εκ παραδρομής στο σώμα της πράξης, δεν επηρεάζει την αιτιολογία αυτής. (βλ. Δ.Εφ.Πατρ. Ν24/2016, σχετ. Συκούδη, ο.π. σελ. 28, Σπηλιωτόπουλο ο.π. σελ. 194, Δαγτόγλου ο.π. σελ. 137)

Συναίνεση του διοικούμενου για την ανάκληση τέτοιων πράξεων δεν απαιτείται. Μάλιστα από την επισκόπηση της νομοθεσίας και της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικράτειας δεν συνάγεται καν ως γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, εφαρμοζόμενη σε όλες τις νόμιμες ατομικές διοικητικές πράξεις, ότι η συναίνεση του διοικουμένου ή πολύ περισσότερο η αίτησή του να ανακληθεί νόμιμη ατομική διοικητική πράξη επωφελής για αυτόν, αποτελεί και αυτοτελή λόγο ανάκλησής της. Η συναίνεση του διοικούμενου από μόνη της, δεν αποτελεί ικανή και αναγκαία συνθήκη για να θεσπισθεί γενική εξαίρεση από τον κανόνα του αμετάκλητου των νομίμων ατομικών διοικητικών πράξεων, από τις οποίες οι διοικούμενοι άντλησαν

δικαιώματα, ενώ, σε κάθε περίπτωση, ακόμα και να υπάρχει συναίνεση, πρέπει να συνεκτιμάται το δημόσιο συμφέρον. (βλ. σχετ. Ν.Σ.Κ.90/2017 ο.π., Σπηλιωτόπουλος, ο.π. σελ. 191).

Η παύση ισχύος των νομίμων, εν γένει, διοικητικών πράξεων, όταν αυτή επιτρέπεται, ενεργεί μόνο για το μέλλον. Συγκεκριμένα, η ανάκλησή τους τοποθετείται χρονικά στην ημερομηνία έκδοσης της ανακλητικής πράξης και στο εξής, εκτός εάν ορίζεται ρητά μεταγενέστερο χρονικό σημείο έναρξης των εννόμων αποτελεσμάτων της. Η έστω και μερικά αναδρομική ανάκλησή τους, με την έννοια της εκκίνησης των αποτελεσμάτων από χρονικό σημείο μεταγενέστερο της έκδοσης της ανακαλούμενης, αλλά σε κάθε περίπτωση προγενέστερο της έκδοσης της ανακλητικής δεν επιτρέπεται. Η χρονική εμβέλεια της ανάκλησης για το μέλλον μπορεί να είναι είτε προσωρινή είτε οριστική. Η ανακαλούμενη πράξη αποβάλλει την ισχύ της για το μέλλον. Λογίζεται, πάντως, ότι υφίσταται στο νομικό κόσμο με την διαφορά ότι έχει παύσει να παράγει τα έννομα αποτελέσματά της για τον εφεξής χρόνο. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα να μην θίγεται το κύρος των αποτελεσμάτων, που αυτή παρήγαγε μέχρι την ακριβή ημέρα της έκδοσης της ανακλητικής πράξης. (βλ. σχετ. Συκούδη ο.π., σελ. 56 επ., Σπηλιωτόπουλος ο.π. σελ. 194, Δαγτόγλου ο.π. σελ. 317, Τάχος ο.π. σελ. 681).

10. Από τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 και 2 Κ.Δ.Δ. προκύπτουν τα ακόλουθα: Αρμόδιο όργανο για την έκδοση της ανακλητικής ατομικής διοικητικής πράξης συμπεριλαμβανομένης και της νόμιμης ευμενούς είναι είτε εκείνο, το οποίο έχει εκδώσει την ανακαλούμενη, είτε εκείνο που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της κατά τον χρόνο της ανάκλησης, εάν έχει μεσολαβήσει μεταβολή στην αρμοδιότητα των οργάνων και η αρμοδιότητα του αρχικού έχει μεταβιβαστεί σε άλλο. Στην περίπτωση κατά την οποία η πράξη έχει εκδοθεί από αναρμόδιο όργανο, η αρμοδιότητα ανάκλησης παραμένει στο ίδιο, χωρίς να έχει επιρροή το γεγονός αυτό. Περαιτέρω, για την ανάκληση, εφόσον η ανακαλούμενη πράξη είναι παράνομη δεν απαιτείται η τήρηση της αρχικής διαδικασίας, που προβλέπεται για την έκδοση της. Έτσι δεν απαιτείται για την ανάκληση η γνώμη άλλου οργάνου, αν και προβλέπεται για την έκδοσή της. Εξαιρετικά, όμως, απαιτείται η τήρηση της αρχικής διαδικασίας, εφόσον ανακαλείται νόμιμη πράξη, ή όταν ανακαλείται παράνομη, μετά από εκτίμηση πραγματικών γεγονότων. (βλ. σχετ. Τάχος ο.π. σελ. 680, Δαγτόγλου ο.π. σελ. 316, βλ. και Σπηλιωτόπουλος ο.π. σελ. 193).

11. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, όπως έχει αναφερθεί παραπάνω, με την υπ'

αριθ. 5321/5.7.2022 απόφαση του Αντιπρύτανη ΓΠΑ χορηγήθηκε επιστημονική άδεια στον καθηγητή Χ.Θ. από 4.10.2022 και με ημερομηνία λήξης την 29.9.2023. Η λήξη και χρήση της επιστημονικής άδειας έχει διακόψει τον ενεργό δεσμό μεταξύ του αδειούχου και του Ιδρύματος για όσο χρόνο διαρκεί. Εξ αυτού προκύπτει ότι ο Χ.Θ. δεν μπορεί να συμπεριληφθεί στην συγκρότηση του Συμβουλίου Ένταξης. Με το δεδομένο ότι στο Γενικό Τμήμα του ΓΠΑ υπηρετούν και είναι διαθέσιμα μόνο 2 μέλη Δ.Ε.Π., αντί τριών που απαιτούνται για τη συγκρότηση του συλλογικού οργάνου, τίθεται ζήτημα τρόπου νόμιμης συγκρότησης τούτου.

Η πράξη χορήγησης επιστημονικής άδειας χαρακτηρίζεται ως νόμιμη, ευμενής ατομική διοικητική. Με τέτοια χαρακτηριστικά η πράξη αυτή είναι δυνατόν να ανακληθεί από τη διοίκηση, εφόσον, όμως, τούτο επιβάλλεται από (επιτακτικούς) λόγους δημοσίου συμφέροντος. Τέτοιο λόγο αποτελεί η ανάγκη συγκρότησης του Συμβουλίου Ένταξης προκειμένου να συγκληθεί, να συνεδριάσει και να κρίνει επί θεμάτων της αρμοδιότητάς του, τα οποία είτε χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης, είτε, εν πάση περιπτώσει, δεν είναι δυνατόν να παραμένουν σε εκκρεμότητα, καθότι κάτι τέτοιο θα διατάρασσε την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος. Η ανάκληση αυτή θα ενεργεί μόνο για το μέλλον, μπορεί δε να μην αφορά σε όλο τον υπολειπόμενο χρόνο της επιστημονικής άδειας, αλλά να περιοριστεί χρονικά μόνο στον απαραίτητο χρόνο, που χρειάζεται για τη συγκρότηση, σύγκλιση, συνεδρίαση και λήψη απόφασης του συλλογικού οργάνου. Στο αιτιολογικό μέρος της πράξης και για λόγους τήρησης της νομιμότητας θα πρέπει απαραίτητα να περιέχεται ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, δηλαδή να περιέχεται αναλυτικά ο λόγος ή οι λόγοι, οι οποίοι αναγκάζουν τη διοίκηση να ανακαλέσει την πράξη. Η πράξη ανάκλησης θα πρέπει να εκδοθεί εφαρμοζόμενων των διατάξεων του άρθρου 21 παρ. 1 και 2 Κ.Δ.Δ., δηλαδή θα πρέπει να ανακληθεί από το όργανο που έχει εκδώσει την ανακαλούμενη ή από εκείνο που σήμερα θα ήταν αρμόδιο για την έκδοση της, τηρούμενης, όμως, της διαδικασίας που απαιτήθηκε για την έκδοση της ανακαλούμενης. Μετά την, κατά τα ανωτέρω, ανάκληση της πράξης πρέπει να εκδοθεί η οικεία απόφαση συγκρότησης του Συμβουλίου Ένταξης προκειμένου να ασκήσει τις αρμοδιότητές του. Εφόσον στο μέλλον, μετά την πάροδο του χρόνου της ανάκλησης, παραστεί ανάγκη εκ νέου συνεδρίασης του εν λόγω οργάνου και μέχρι το χρόνο ολοκλήρωσης της επιστημονικής άδειας, επιτρέπεται να επαναληφθεί η ανωτέρω διαδικασία.

Συμπεράσμα

12. Κατά συνέπεια σύμφωνα με τα όσα έχουν αναπτυχθεί πιο πάνω, οι απαντήσεις οι οποίες προσήκουν στους προβληματισμούς της υπηρεσίας είναι οι ακόλουθες:

α) Δεν είναι δυνατή η συγκρότηση του Συμβουλίου Ένταξης του ΓΠΑ με την συμμετοχή μόνο του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και των δύο μελών που υπηρετούν στο Γενικό Τμήμα του Ιδρύματος, αντί των τριών που απαιτούνται από τον νόμο. Αντ' αυτού, όμως, είναι δυνατή η ανάκληση, έστω και προσωρινά, της επιστημονικής άδειας, που έχει χορηγηθεί στον Χ.Θ., με σκοπό την νόμιμη, πλέον, συγκρότηση και λειτουργία του συλλογικού οργάνου.

β) Σε κάθε περίπτωση, η Σύγκλητος του Ιδρύματος δεν είναι δυνατόν να ορίσει από τώρα τα όργανα του Ιδρύματος που θα ασκήσουν τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Ένταξης, αφού τέτοια αρμοδιότητα παρέχεται σ' αυτή από την 31.08.2024.

Ο Γνωμοδοτών

Περικλής Αγγέλου
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους